

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/211/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1713203378
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1713203378.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcu: Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Žižkova 11, Bratislava, IČO: 36 854 140, zastúpeného: HMG LEGAL, s.r.o., IČO: 35 885 459, Červeňova 14, Bratislava, proti žalovanej: Z. Š., J.. XX.XX.XXXX, G. H. XX, o zaplatenie 1.649,40 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 05. marca 2018, č. k. 4Csp/8/2016 - 95, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.
Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.431,49 € s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 827,11 € od 04.01.2013 do zaplatenia a úrokom vo výške 25% ročne zo sumy 319,29 € od 01.01.2013 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach vo výške 30 € mesačne, splatných vždy do 25-teho dňa príslušného kalendárneho mesiaca, počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky alebo jej časti sa stáva splatný celý dlh, vo zvyšku žalobu zamietol a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 73,58 %. Po právnej stránke vec posúdil podľa § 708, § 710, § 497, § 502 ods. 1 Obch. zák., § 52 ods.1, ods.2, ods. 3 a 4, § 53 ods.1, § 54 ods.1,2 Obč. zák. a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Konštatoval, že žalobca uplatňuje v konaní nárok na zaplatenie pohľadávok z dvoch zmluvných vzťahov, a to zo Zmluvy o bežnom účte a ďalší nárok titulom zaplatenia pohľadávky zo Zmluvy o úvere. V konaní nebola sporná skutočnosť uzatvorenia oboch zmluvných vzťahov zmluvy, ako aj čerpania úveru, žalovaný vyčerpal dohodnutý úverový limit jednorazovo a tento nesplácal, čo vyplýva zo žalobcom predloženej histórie splácania úveru vo forme špecifikácie pohľadávky. V prípade pohľadávky Zmluvy o ČSOB spotrebiteľskom úvere žalobca uplatnil nárok pozostávajúci 711,40 €, riadneho úroku v sume 268,93 €, úrokov z omeškania v sume 234,07 € a poplatkov v sume 115,71 €. Zistil, že úver bol zosplatený ku dňu 25.07.2010, ku dňu zosplatenia predstavovala pohľadávka žalobcu voči žalovanému vychádzajúc zo špecifikácie predloženej žalobcom sumu 911,68 €, pričom pozostávala z nesplatennej istiny vo výške 711,40 €, úroku z úveru vo výške 59,29 €, kapitalizovaných úrokov z omeškania z dlžných splátok v sume 25,28 € a dohodnutých poplatkov v sume 115,71 €. Žalobca v žalobe vyčíslil svoju pohľadávku ku dňu 03.01.2013 sumou 1.330,11 €, ktorá má pozostávať z istiny 711,40 €, riadneho úroku v sume 268,93 €, úrokov z omeškania v sume 234,07 € a poplatkov v sume 115,71 €, Z čoho súdu vyplýva, že žalobca úročil istinu úrokom z úveru aj po zosplatení úveru. Uviedol, že za úver možno dohodnúť úroky za obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstavy poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom

stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržiavanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Takýto odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania či iných sankciách je v neprospech žalovaného. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti sankcie úroky z omeškania pri pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvenom v § 3a nar. vlády 87/1995 Z.z. Je evidentné, že úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovaného, ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu. Uplatnený úrok 12,5 % ročne zo sumy 711,40 € počnúc 26.07.2010 (v žalobe kapitalizovaný od 26.07.2010 do 03.01.2013 a otvorený uplatnený od 04.01.2013) do zaplatenia prevyšuje úrok z omeškania a problematická klauzula o úrokoch popri úrokoch z omeškania (po splatnosti) prima facie potenciálne umožňuje navýšenie dlhu nad výšku poskytnutého úveru v rozpore s ust. § 3a ods.3 nar. vl. 87/1995 Z.z. Úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplatnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne (C-415/2011, AZIZ). (z Rozsudku Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/190/2014 v analogickej právnej veci, na ktorý súd v tejto časti rozhodnutia poukazuje). Uviedol, že istina je suma poskytnutých finančných prostriedkov veriteľom vo forme úveru podľa § 503 ods. 1 prvej vety Obchodného zákonníka. Zmluvné úroky sú vždy splatné spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, t.j. spolu s istinou. Doba splatnosti úrokov za poskytnutie peňazí sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru. Celková suma úrokov však musí byť zaplatená najneskôr do splatnosti dlžného zostatku úveru. Žalobca ako veriteľ preto nemohol oprávnenne požadovať od žalovaného ako dlžníka zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny. Po vyhlásení celého úveru za splatný sa istina úveru ďalej zmluvne neuročí, navrhovateľovi prislúchajú len úroky z omeškania. Uvedený záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorá je odplatom za používanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú dlžníkovi do doby splatnosti. Na uvedenom nič nemení ani dohoda účastníkov nakoľko táto je pre obchádzanie zákona absolútne neplatná. Žaloba je potom nedôvodná v časti úroku z úveru uplatneného po zosplatení úveru a úroku z omeškania z takto uplatneného kapitalizovaného úroku. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nárok žalobcu zo Zmluvy o ČSOB spotrebiteľskom úvere č. 001208124R predstavuje sumu 911,68 € ako pohľadávka ku dňu zosplatenia úveru, počnúc 26.07.2010 žalobcovi patrí zákonný úrok z omeškania 9 % ročne (zákonná úroková sadzba ku dňu vzniku omeškania 26.07.2010, žalobcovi nepatrí úrok z omeškania 15% ročne, čo je nepovolená výška zmluvného úroku v rozpore s nar. vlády SR č. 89/1995 Zb.), ktorý potom kapitalizovaný zo sumy 911,68 € ku dňu 03.01.2013 predstavuje sumu 200,52 €. Nakoľko je žalovaný v omeškani s plnením peňažného záväzku a toto omeškanie trvá, od 04.01.2013 potom priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne (viazaný výškou úroku z omeškania 8,75 % ročne uplatnenou žalobcom) z neuhradenej zosplatennej istiny sumy 711,40 € a poplatkov 115,71 €, t.j. spolu zo sumy 827,11 € (nie tiež z úrokov z úveru po zosplatení). Zo Zmluvy o ČSOB spotrebiteľskom úvere č. 001208124R potom priznal žalobcovi sumu 1.112,20 € (911,68 € + 200,52 €) s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 827,11 € (711,40 € + 115,71 €) od 04.01.2013 do zaplatenia a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol. V prípade druhého z uplatnených nárokov zo Zmluvy o bežnom účte a balíku produktov a služieb ČSOB POHODA, žalobca uplatnil nárok na zaplatenie nepovoleného prečerpania na bežnom účte žalovaného v sume 319,29 €. V prípade tohto zmluvného vzťahu z dokazovania vyplynulo, že v čase rozhodovania neprišlo k vypovedaniu zmluvy o bežnom účte a ani inému spôsobu ukončenia zmluvného vzťahu, žalobca a ani žalovaný takéto skutkové okolnosti netvrdil a ani nepreukázal. Preto dospel k záveru, že zmluvné strany sú viazané prejavmi vôle a sú povinné plniť zo zmluvy, teda žalobca je povinný viesť účet žalovaného a vykonávať úhrady a žalovaný je povinný v zmysle zmluvy vyrovnať debetný zostatok

na tomto účte spolu s dohodnutým zmluvným úrokom vo výške 25 % ročne a žalobca preto nároky zo zmluvy o bežnom účte uplatnil dôvodne. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote do zamietajúceho výroku odvolanie žalobca, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia vecí súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), d), h), f) C.s.p. Nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že nemá nárok na riadne úroky po zosplatnení úveru ako ani nárok na úroky z omeškania z riadnych úrokov. S poukazom na § 497, § 502 ods. 1 a § 506 Obchodného zákonníka uviedol, že veriteľovi prináležia zmluvné úroky až do reálneho splatenia úveru. K splateniu úveru do dnešného dňa došlo. Považoval za dôležité rozlišovať medzi pojmami splatenie úveru a zosplatnenie úveru. Úrok mu patrí z úveru až do jeho faktického splatenia, to znamená vrátenia peňažných prostriedkov, predstavujúcich istinu úveru. Požiadavka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky vyplýva zo zmluvy o úvere a aj povinnosť platiť úrok z nevrátenej časti úveru vyplýva zo zmluvy o úvere a trvá, resp. pokračuje aj po účinnosti odstúpenia veriteľa od zmluvy. Na podporu svojej argumentácie poukázal na viaceré rozhodnutia súdov v SR ako i na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR. Uviedol, že je potrebné rozlišovať úrok zmluvný od úroku z omeškania, keď zmluvný úrok je odplata za poskytnuté finančné prostriedky a úrok z omeškania je sankcia za nesplnenie záväzku. Vytýkal súdu prvej inštancie, že z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva, že by žalovaný úhradu v splátkach žiadal a vzhľadom na nečinnosť žalovaného namietal odňatie možnosti žiadať úhradu dlhu v celosti.

3. Žalovaná s odvolaním nesúhlasila a vo svojom vyjadrení poukázala na to, že na pojednávaní požiadala o úhradu v mesačných splátkach z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie keď ako nezamestnaná poberá opatrovateľský príspevok, lebo sa stará o ťažko postihnutú dcéru, o čom do spisu založila dôkaz.

4. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. V danom prípade súd prvej inštancie skutkovo ustálil, že strany uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bol záväzok žalobcu poskytnúť žalovanej peňažné prostriedky na čerpanie (úver) do výšky úverového limitu 95.000 Sk, t.j. 3.153,42 €, žalovaná bola oprávnená úver čerpať od 25.10.2005 jednorazovo a bolo povinná splácať ho v 60 mesačných anuitných splátkach vo výške 2.138 Sk/70,97 € vždy k 25. dňu v mesiaci, prvá splátka bola splatná 25.11.2005 a posledná splátka 25.10.2010. RPMN predstavovalo 7,41%, dojednaná výška pevnej úrokovej sadzby 12,5 % ročne. Žalovaná čerpala úver v sume 3.153,42 € dňa 25.10.2005. Dňa 27.07.2010 žalobca oznámil žalovanej, že z dôvodu nedodržania dohodnutých zmluvných podmienok určil splatnosť úveru ku dňu 25.07.2010 a vyzval ju na uhradenie dlžnej sumy 1.051,68 € najneskôr do 07.08.2010.

6. Súd prvej inštancie konštatoval, že niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Mal za to, že taký odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania či iných sankciách, je v neprospech žalovanej. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti sankcie úroky z omeškania pri pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvenom v § 3a nar. vlády 87/1995 Z.z. Je evidentné, že úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej, ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu. Dovodil, že dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Dospel tak k záveru, že dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Žalobca ako veriteľ preto nemohol oprávnene požadovať od žalovanej ako dlžníka zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny. Po vyhlásení celého úveru za splatný sa istina úveru ďalej zmluvne neúročí a žalobcovi prislúchajú len úroky z

omeškania. Poukázal na to, že uvedený záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorá je odplatom za používanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú dlžníkovi do doby splatnosti. Iná dohoda strán je potom pre obchádzanie zákona absolútne neplatná. Vzhľadom na uvedené uzavrel, že žaloba je nedôvodná v časti úroku z úveru uplatneného po zosplatnení úveru a úroku z omeškania z takto uplatneného kapitalizovaného úroku.

7. Odvolací súd, resp. senát odvolacieho súdu, rozhodujúci v tomto spore o odvolaní žalobcu, doposiaľ vo svojej rozhodovacej činnosti vychádzal zo záveru, že veriteľ má v prípade omeškania dlžníka (spotrebiteľa) popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky zo spotrebiteľského úveru, ktoré možno požadovať súbežne s úrokmi z omeškania aj po splatnosti celého úveru, a to až do úplného vrátenia istiny takéhoto úveru (napr. rozsudok sp.zn. 8Co/200/2017, sp.zn. 8Co/138/2017).

8. Dňa 20.02.2019 však bolo z dôvodu rozdielov v rozhodovacej činnosti jednotlivých senátov na Občianskoprávnom kolégiu Krajského súdu v Bratislave prijaté zjednocujúce Stanovisko č. 1/2019, podľa ktorého, cit: "V prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. (Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co 56/2018 z 28.marca 2018)".

9. Vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6Co 56/2018, v ktorej prijaté závery boli právnym podkladom pre vypracovanie vyššie uvedeného Stanoviska, sa odvolací súd pri riešení otázky, či žalobkyni (Prima banka Slovensko, a.s.) prislúcha nárok na zmluvný úrok za obdobie po zosplatnení úveru, stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že za obdobie po zosplatnení úveru žalobkyni už zmluvný úrok z nezaplatennej istiny neprináleží a poukázal na to, že splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právnym poriadkom mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súď takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatiť úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu

jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobkyňa odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednávania dovoľavala aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nar. vl. alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014). V danej veci vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru žalobkyňi nepatrí. V tomto smere odvolací súd poukazuje i na rozhodnutie Ústavného súdu SR (sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012), podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania /§ R 59/1998, 4Obo 143/1998/. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi (konkrétne bod 12 a 13 cit. rozsudku).

10. K rovnakým právnym záverom dospel Krajský súd v Bratislave aj v ďalších rozhodnutiach (napr. rozsudky sp.zn. 9Co 17/2018, sp.zn. 15Co 110/2018, sp.zn. 7Co 347/2017, sp.zn. 10Co 95/2018, sp.zn. 11Co/36/2015).

11. Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd zaoberal otázkou, či nie je v preskúmvanej veci na mieste vychádzať z právnych záverov prijatých v citovanom Stanovisku č. 1/2019 Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, ktoré bolo prijaté kvalifikovanou nadpolovičnou väčšinou sudcov, ktorí sú členmi daného kolégia. V rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorému je primárne zverená úloha zjednocovania výkladu právnych noriem, totiž daná otázka zatiaľ zjednotená nebola (aspoň o tom odvolací súd nemá vedomosť).

12. V tejto súvislosti odvolací súd vychádzal predovšetkým zo zásady právnej istoty vyjadrenej v čl. 2 Základných zásad Civilného sporového poriadku, ktorým zákonodarca chráni hodnotu predvídateľnosti práva resp. súdnych rozhodnutí, ako jednu z najvyšších ústavných hodnôt materiálneho právneho štátu. Obsahom uvedenej zásady je so zreteľom na závery vyplývajúce z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR (porov. napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, II. ÚS 243/05) požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, teda že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. V opačnom prípade dochádza k porušeniu zásady právnej istoty a zákonom ustanovenej povinnosti pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania.

13. Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06). V nadväznosti na uvedené Ústavný súd SR vníma ako ústavne nesúladnú aj existenciu rozhodnutí krajského súdu vydaných v skutkovo identických prípadoch, v ktorých rozhodol odchylným spôsobom (viď napr. bod 27 nálezu sp.zn. I. ÚS 168/2018).

14. So zreteľom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že pri zodpovedaní otázky, či veriteľ má v prípade omeškania dlžníka (spotrebiteľa) popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky zo spotrebiteľského úveru aj za dobu po vyhlásení mimoriadnej splatnosti celého úveru až do úplného

vrátenia istiny, možno; za stavu chýbajúcej ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR k danej otázke; zabezpečiť dôsledné rešpektovanie zásady právnej istoty vyjadrenej v čl. 2 Základných zásad C.s.p. iba tak, že odvolací súd, resp. senát rozhodujúci v preskúmvanej veci, bude vychádzať z právnych záverov vyslovených vo vyššie citovanom Stanovisku č. 1/2019 Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, teda z toho, že v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru veriteľovi zmluvný úrok za dobu od okamihu zosplatnenia úveru do splatenia istiny nepatrí. Podľa názoru odvolacieho súdu je; za stavu názorovej nejednotnosti v danej otázke jednotlivých senátov Krajského súdu v Bratislave, existujúcej pred prijatím citovaného Stanoviska č. 1/2019; v záujme zabezpečenia právnej istoty všetkých dotknutých subjektov ako i naplnenia princípu predvídateľnosti rozhodovania znamenajúceho, že strany v spore môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako, nevyhnutné vychádzať z jednotných právnych záverov a prikloniť sa k právnemu názoru prezentovanému väčšinou odvolacích senátov na Krajskom súde v Bratislave vyjadrenom v prijatom Stanovisku a k argumentácii uvedenej v rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co 56/2018, z ktorého tento právny názor v Stanovisku vychádza.

15. V súlade s vyššie prezentovaným právnym názorom (bod 8 a 9 rozsudku) je potom aj konštatovanie súdu prvej inštancie, že dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru, ako i právny záver, že od okamihu zosplatnenia úveru do skutočného splatenia istiny, žalobcoví nepatrí zmluvný úrok ani úrok z omeškania z takto uplatneného kapitalizovaného úroku, a preto podaná žaloba v tejto časti nie je dôvodná.

16. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že na pojednávaní dňa 05. 03. 2018 prítomná žalovaná požiadala o možnosť úhrady dlhu v splátkach vzhľadom na svoje osobné a majetkové pomery. Súd prvej inštancie zistil jej pomery výsluchom, v ktorom uviedla, že nepracuje, opatruje svoju maloletú dcéru, ktorá je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a jej mesačný príjem predstavuje príspevok na opatrovanie vo výške 299,15 eur mesačne, o čom predložila rozhodnutie. Poukázala tiež na to, že z finančných dôvodov nemohla úver splácať, nemá ďalší príjem, dcéra nie je umiestnená v zariadení, v jej prípade ide o celodennú starostlivosť, býva u svojej matky a jej manžela, mesačne na chod domácnosti prispieva sumou 70 eur a výživné na maloletú otec platí vo výške 60 eur mesačne. Odvolací súd dospel k záveru, že tvrdenia žalovanej o jej nepriaznivých majetkových a osobných pomeroch, ktoré jej nedovoľujú zaplatiť dlžnú sumu jednorázovo, boli jej výsluchom spoľahlivo zistené a dávajú dostatočný podklad pre poskytnutie výhody splátok žalovanej v zmysle ust. § 232 ods. 3 vety druhej C.s.p.

17. So zreteľom uvedené odvolací súd nepovažoval argumenty žalobcu, vychádzajúce z rozhodovacej činnosti iných krajských súdov v SR, ktoré dospeli k opačnému záveru, za dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

18. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého v odvolacom konaní úspešnej žalovanej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa obsahu spisu žalovanej žiadne trovy nevznikli, je preto v súlade s čl. 17 základných princíпов Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.februára 2018 sp.zn. 7Cdo 14/2018 uverejnené pod R 72/2018 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018).

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).